

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ**  
**ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ БУХОРО ДАВЛАТ**  
**УНИВЕРСИТЕТИ**

**МУСИҚА ТАЪЛИМИ КАФЕДРАСИ**

**БУХОРО МУСИҚА**  
**ФОЛЬКЛОРИНИНГ ТАРИХИЙ-**  
**НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ**  
**МАСАЛАЛАРИ**

**мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция**

**МАТЕРИАЛЛАРИ**

**19 октябрь**

**Бухоро - 2021**

Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни, “Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури”, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февральдаги ПФ-4947-сонли “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги Фармони, Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори 31.05.2017й. ПҚ-3022 маданият ва санъат соҳасини янада ривожлантириш ва такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Халқаро бахшичилик санъати фестивалини ўтказиш тўғрисида”ги 2018 йил 1 ноябрдаги ПҚ-3990-сон қарорига мувофиқ **2021-йил “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили”**га бағишланган 2021 йил 19 октябрь куни Бухоро давлат университетидега **“Бухоро мусиқа фольклорининг тарихий- назарий ва амалий масалалари”** мавзусида илмий-назарий анжуман ўтказилмоқда.

Анжуманнинг мақсади-миллий, маданий ва маънавий меросимизни асраб-авайлаш ва бойитиш, ўзбек мусиқа фольклорини жумладан, Бухоро мавриги ва тароналарини янада ривожлантириш, ёшларнинг маънавий-ахлоқий ва маданий даражасини янада оширишни рағбатлантириш, миллий ва жаҳон маданиятининг энг яхши намуналари билан таништириш, ёшлар онги ва қалбида мустақиллик ғоясига, юқори маънавият ва инсонпарварлик анъаналарига садоқат туйғуларининг янада чуқур илдиз отиши, эстетик ва маданий эҳтиёжларни таъминлашга йўналтирилган маданий-оммавий тадбирлар ўтказиш, ижодкор ёшларга ҳар томонлама кўмаклашиш, маънан етук, интеллектуал ривожланган ва юқори маданиятли шахсларни тарбиялаш бўйича тавсиялар ишлаб чиқиш ҳамда Республикада ушбу соҳада эришилган илмий натижаларни амалиётга татбиқ қилиш.

### **Масъул муҳаррир:**

Б.Х.Мадримов – педагогика фанлари номзоди,  
профессор.

### **Такризчилар:**

Б.Мустафоев – педагогика фанлари номзоди, доцент  
А.Р.Ҳамроев – педагогика фанлари номзоди, доцент

Тўпламга киритилган мақола ва тезислар мазмуни, илмийлиги ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун муаллифлар масъулдирлар.

## **ИЛМИЙ АНЖУМАННИНГ ДАСТУРИЙ ҚЎМИТАСИ**

1. О.Х.Хамидов - Университет ректори, раис;
2. О.С.Қаххоров - Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор, раис ўринбосари;
3. С.С.Азимов - Санъатшунослик факультети декани, п.ф.ф.д. (PhD), доцент, аъзо;
4. Т.И.Ражабов - Муסיқа таълими кафедраси мудири, п.ф.ф.д. (PhD) доцент, аъзо;
5. Б.Х.Мадримов - Муסיқа таълими кафедраси профессори, п.ф.н., аъзо
6. С.Д.Дўстов - Муסיқа таълими кафедраси профессори, п.ф.н., аъзо;
7. Д.Ю.Рузиев - Муסיқа таълими кафедраси ўқитувчиси п.ф.н. доцент, аъзо;
8. У.М.Миршаев - Муסיқа таълими кафедраси ўқитувчиси, котиб;

## **ИЛМИЙ АНЖУМАННИНГ ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАСИ**

1. О.С. Қаххоров - Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор, раис;
2. С.С.Азимов - Санъатшунослик факультети декани, раис ўринбосари;
3. Т.И.Ражабов - Муסיқа таълими кафедраси мудири, п.ф.ф.д. (PhD) аъзо;
4. Б.Х.Мадримов - Муסיқа таълими кафедраси профессори, п.ф.н., аъзо
5. Ф.Г.Нуруллаев - Муסיқа таълими кафедраси доценти, аъзо
6. И.А.Қўшаев - Муסיқа таълими кафедраси аъзо катта ўқитувчиси,
7. У.М.Миршаев - Муסיқа таълими кафедраси ўқитувчиси, котиб
8. Т.Дж.Мухамедов - Муסיқа таълими кафедраси ўқитувчиси, аъзо

Og‘zaki ijodiyotning jamiki boyliklari, bebaho asarlari, odobnoma va odatnomasi, hikmatlariyu afsona va rivoyatlari “xalq ko‘nglidagi qayg‘u - hasrat va shodlikning yo‘ldoshi, uning bilim qomusi, uning diniy va falsafiy kitobi” dir. Dunyoda hikmat durdonalari yaratmagan, ularni asrlar osha javohirday asrab, avaylab, sayqal berib, dilida, tilida iymon-e‘tiqodla saqlab kelmayotgan birorta xalq yo‘q. O‘zbek xalq og‘zaki ijodiyoti, uning dunyoga kelishi, rivojlanishi, o‘tmishda ro‘y bergan voqea-hodisa va jarayonlarni badiiy, falsafiy aks ettirishi, ildiz-ildizlari bilan real voqelikka bog‘liqligi haqida ham shunday deyish mumkin.

O‘zbek xalqi jahondagi barcha xalqlar kabi moddiy boyliklarninggina emas, ma‘naviy boyliklarning ham asoschisidir. U o‘zining peshona teri, tafakkur quvvati, qobiliyati va istedodi bilan asrlar osha tarix ijodkori sifatida madaniy, ma‘naviy, ma‘rifiy, falsafiy, huquqiy taraqqiyotga keng imkoniyatlar yaratdi. Uning og‘zaki ijodiyot borasidagi hal qiluvchilik roli bebahodir. Inson ruhiy-ma‘naviy olamini o‘ziga xos tarzda ifodalaydigan, voqelikning badiiy in‘ikosi bo‘lgan dostonlar va ertaklarning, maqollar va matallarning, bahodirlar, qahramonlar haqidagi go‘zal rivoyat va afsonalarning, sehrlovchi kuch va mo‘jizakor ta‘sirga ega bo‘lgan kuylar, g‘azallar, aruzlar, baytlarning, kishilarga ezgulikdan, odob –axloqdan, iymonu e‘tiqoddan yo‘l-yo‘riq, hayotiy saboq beradigan hikmatlar, pandnomalar va zarbulmasallarning, falsafiy o‘git va dasturlarning, xullasi kalom, og‘zaki ijodiyot hamma shakllari va turlarining asoschilaridan biri-o‘zbek xalqidir.

O‘zbek xalq og‘zaki ijodining namoyon bo‘lish shakllari, muhim janrlaridan bo‘lgan ertaklar, rivoyatlar, dostonlar va asotirlarni o‘qir ekanmiz, xalqimizda voqealarni oldindan ko‘ra biluvchi ajoyib tafakkur, bashoratgo‘ylik qobiliyati va iste‘dodi bor ekanligini, u hech orzu-niyatsiz yashamaganligini, har doim istiqbol sari intilganligini bilib, chuqur anglab olamiz.

Og‘zaki ijodning, uning tarkibiy qismi bo‘lmish ertak va afsonalarning, xalq tafakkuri boyliganing har qanday turi ma‘nosi zamirida ularning ijodkori bo‘lgan xalq ommasining muayyan maqsad va niyatlari, jismoniy mehnatni yengillashtirish va turmush sharoitlarini yaxshilashga bo‘lgan intilishlari yashirinib yotgan bo‘ladi. Ular xalq ommasining talab va ehtiyojlari asosida vujudga kelish bilan bir qatorda, o‘z navbatida uning o‘zi kishilarning ma‘naviy-ma‘rifiy kamolotiga turtki vazifasini ham o‘tagan, odamlarni ahillikka, hamkorlikka, do‘st-birodarlikka, jamoa bo‘lib yashashga mehr-oqibatli bo‘lishga o‘rgatgan. Ish unumini oshishiga, tabiatning xatarli kuchlariga ta‘sir etishda odamzotga yordam bergan.

### **Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati**

1. Abralova M, Shamsiyeva Z,. Musiqa madaniyati. Uzviylashtirilgan o‘quv dasturini joriy etish bo‘yicha tavsiya va taqvim mavzu rejalar. (1-7 sinflar) T,. – 2010 yil.
2. Akbarov A.I. Musiqa lug‘ati. T.; G‘.G‘ulom nomidagi adabiyot va san‘at nashriyoti. 1997 yil.
3. Nurmatov H, Norxo‘jayev N. “Musiqa alifbosi” 1-sinf uchun darslik 2-nashr. Toshkent “O‘qituvchi” 1999 yil
4. Nurmatov H, Norxo‘jayev N, Mirrahimov A. “Musiqa 2-sinf uchun darslik”, G‘.G‘ulom nomidagi Adabiyot va san‘at nashriyoti, Toshkent 2001 yil.

**O'YIN BOLA TARBIYASINING MUHIM VOSITASI**  
**Umurova M.Yo., BuxDU Pedagogika kafedrasi o'qituvchisi**  
[m.y.umurova@buxdu.uz](mailto:m.y.umurova@buxdu.uz)

Jamiyatning ma'naviy takomili unda amalga oshiriladigan ta'lim-tarbiya ishlarining mazmuni, shakl va mohiyatiga bog'liqdir. Shu boisdan ham ta'limdagi yangilanishni, respublikamizda amalga oshirilayotgan bosqichma bosqich ta'lim tizimini pedagogik talqin qilish, bu jarayonni samarali kechishini ta'minlash zaruriyati yuzaga keladi.

Ma'lumki, bolalarning asosiy vaqti o'yin bilan o'tadi. O'yin — maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlanishining muhim vositasi, ularning asosiy faoliyati bo'lib hisoblanadi. O'yin jarayonida bola shaxsi faoliyat subyekti sifatida shakllana boshlaydi. O'yin uzoq davrlardan beri mashhur olimlar, pedagog-psixologlar, faylasuflar, sotsiologlar, etnograflar va madaniyat arboblari diqqatini o'ziga qaratib kelgan.

O'rta Osiyo madaniyati tarixiga nazar solsak, oilada farzand tarbiyasiga juda katta e'tibor qaratilgan. Mashhur allomalardan Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yugnakiylar o'z asarlarida xalqimizga xos bo'lgan farzand tarbiyasi ustida fikr yuritganlar. Xalq pedagogikasini o'rganish davomida olimlarning farzand ta'lim-tarbiyasi va odobxloqqa oid asarlarida, bolalarni tarbiyalashda tarbiyaviy ishning eng ta'sirchan uslubi — o'yin shaklidan juda keng foydalanilganligini ko'ramiz.

O'tmish pedagog olimlaridan P.F. Lesgaft, K.D. Ushinskiy tomonidan o'yin nazariyasi ishlab chiqilgan. O'yinning mehnat jarayoni asosida paydo bo'lganligi va uning yosh avlodni mehnat faoliyatiga tayyorlashdagi roli, o'yin mazmunining bola shaxsini shakllantirishdagi ahamiyatini K.D. Ushinskiy asoslab berdi.

Rus olimlari san'atning kelib chiqishini tadqiq qilayotganlarida bolalar o'yinlariga e'tibor qiladilar. Ularning fikricha, kishilik tarixida o'yinlar san'at kabi, mehnat paydo bo'lgandan so'ng va uning asosida vujudga kelgan.

Jamiyat hayotida mehnat jarayonida bolalar kattalar mehnatiga taqlid qilish orqali o'ynaydilar, xuddi shu o'yin keyinchalik bolalarni mehnat faoliyatiga tayyorlashda muhim bosqich bo'lib hisoblanadi.

P.F. Lesgaft «Bola dastlabki o'yinida tevarakatrofdagi voqeahodisalarga taqlid qiladi, o'yin ijtimoiy voqelikni aks ettiradi», deb izohlagan edi.

Buyuk psixolog D.V. Elkonin o'yinning kelib chiqishiga oid yangi g'oyani ilgari suradi. Jamiyatning dastlabki taraqqiyotidayoq bolalarning kattalar hayoti va mehnatida ishtirok etishlari, bolalarning mehnat qilishlari uchun qulay o'yinchoq — mehnat qurollari ishlab chiqilgan. O'yinchoqurollar paydo bo'lishi natijasida rolli o'yinlar paydo bo'ladi. D.V. Elkonin kattalar mehnatida ishtirok etish orqali bolada mehnat qilishga intilish hissini uyg'otish zarurligi g'oyasini ilgari surgan.

Maktabgacha pedagogikada o'yin nazariyasi ijtimoiy faoliyat hisoblanib, mehnatning tarixiy rivojlanish jarayonida paydo bo'ladi. O'yin doimo hayotni aks ettiradi. Shuning uchun uning mazmuni ijtimoiy voqelikda o'zgarib turadi. O'yin — maqsadga qaratilgan o'ylangan jarayondir. O'yin jarayoni asosida o'quv faoliyati rivojlanadi. Bola yoshligida qancha ko'p o'ynasa, bu maktabda yaxshi o'qishiga va keyinchalik mehnat faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

**O'yinning mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari.** O'yin — buyumli predmetli va

ijtimoiy voqelikda harakat qilish va uni anglashga yo'naltirilgan jarayondir. U o'zining kelib chiqish, yo'nalish va mazmuniga ko'ra ijtimoiy voqelik hisoblanadi. O'yin, bu — bola faoliyatining yorqin turi. Unda maqsadning mavjudligi, sabablar, amalga oshirish vositalarining rejali harakatlari, natijaning mavjudligi uning o'ziga xosligidir. Xususiyatlarning orasida sabablarning o'ziga xosligi asosiy hisoblanadi. O'yin jarayonida bolaning psixik bilish jarayoni, irodasi, hissiyoti, ehtiyoji va qiziqishlari, ta'sirchanligi — uning butun shaxsiyati shakllanadi.

Bola o'yinda o'zining bevosita ehtiyoj va qiziqishlaridan kelib chiqadi. Bolalarning o'yinlari o'zining rangbarangligi bilan ajralib turadi. O'yin o'z mazmuni va tashkil etilishi, bolalarga ta'sir ko'rsatish darajasi, buyumlarning turlari hamda kelib chiqishiga ko'ra ijodiy va qoidali o'yinlarga bo'linadi.

Ijodiy o'yinlar — bolalarning mustaqil, ijodiy, o'zlari o'ylab chiqqan o'yin majmuyi. Bunda bolalar o'z taassurotlari, borliq hayotdagi tushunchalari va unga bo'lgan o'z munosabatlarini aks ettiradi. Ijodiy o'yinlar quyidagi turkumlarga bo'linadi:

- sujetlirolli;
- dramalashtirilgan;
- qurilish;
- tabiat materiallari bilan o'ynaladigan o'yinlar.

Ijodiy o'yinlar boshqa tur o'yinlardan quyidagi xususiyatlari bilan ajralib turadi:

1. O'yin mazmunining o'ziga xosligi.
2. Rollarning mavjudligi.
3. Xayoliy vaziyatning mavjudligi.

O'yin mazmunining o'ziga xosligi uning eng muhim xususiyatlaridan biridir. Pedagog va psixologlarning tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki, kattalarning ijtimoiy hayoti o'zining rangbarang ko'rinishlari bilan sujetlirolli o'yinlarning mazmuni bo'lib xizmat qilar ekan. Ular bolalar kattalar ijtimoiy hayotining namunasini oladigan faoliyat turi o'yin ekanligini asoslab berdilar.

Ijodiy o'yinlar sujetlari va mazmunining rangbarangligi, ularni tavsifiash zaruratini keltirib chiqaradi. Sujet o'yin faoliyati tizimida asosiy komponent sifatida o'z ichiga personajni, hayotiy vaziyatni, harakat va personajlar munosabatini oladi. Ijodiy o'yinlarda xayoliy vaziyatning mavjud bo'lishi bolaning tafakkurini o'stirib, sujet va rollar o'yin mazmunini takomillashtiradi. Ijodiy sujetlirolli o'yinlarning o'ziga xos sabablari mavjuddir. Buning eng asosiy sababi — bolalarning kattalar bilan birgalikda ijtimoiy hayot kechirishga intilishidir. Bu sabablar bolaning yoshiga qarab, o'yin mazmuniga qarab o'zgarib boradi. Kichik yoshdagi bolalarda asosiy sabab buyumlar bilan bajariladigan qiziqarli harakatlar bo'lsa, bola katta bo'lgan sari o'yindagi kattalar harakatlarini va munosabatlarini qayta aks ettirish asosiy sabab bo'lib xizmat qiladi. Shunga ko'ra, o'yinlarni sujeti, mazmuniga ko'ra uch guruhga bo'lish mumkin:

1. Maishiy o'yinlar (oila, bolalar bog'chasi va boshqa voqelikni aks ettiradigan).
2. Mehnat mavzuyidagi o'yinlar (oila va kattalar mehnatida ishtirok etish, o'zo'ziga xizmat va boshq.).
3. Ijtimoiy mavzudagi o'yinlar.

Bolalar rollarni tanlab o'ynaydilar. Sujetlirolli o'yinlarda xattiharakatlarni, qoidalarni egallash asosida, rolda mujassamlash tirilgan axloqiy qoidalar ham o'zlashtiriladi. O'yinda kishilar turmushiga, ishlariga, jamiyatdagi xulqatvor me'yor va qoidalarga ijobiy munosabat shakllantiriladi. Xuddi shu jarayonda o'yin muomala

madaniyatini shakllantirish vositasi sifatida ham yuzaga keladi. Aqliy tarbiyaning asosiy vositalaridan bid sujetli o'yin hisoblanib, unda bola atrofmuhitdagi voqea va hodisalarni aks ettirib, xayolan ularni qayta tiklaydi. O'yinning xayoliy vaziyati bolaning aqliy faoliyatining rivojlanishiga doimo ta'sir ko'rsatadi.

D.B. Elkonin sujetliroli o'yinni birgalikda o'ynaladigan o'yinda tasvirlanayotgan voqealarga, harakatlarga, buyumlarga nisbatan o'z nuqtayi nazarini boshqalar nuqtayi nazari bilan jamlash masalasi shakllanishi natijasida yalpi tafakkur bosqichiga o'tishga imkon beruvchi bilishga oid jarayon yuz berishini ta'kidlab o'tgan.

O'yinning san'atga yaqinligi sujetliroli o'yinlardan estetik tarbiyada foydalanish imkonini yaratadi. Bola o'yinidagi ijodkorlik bilan bog'liq bo'lgan tuyg'ular estetik tuyg'ularga yaqin turadi. O'yinda bolaning katta harakat tajribasi shakllanadi. Turli harakatlarni rivojlantirish va takomillashtirish uchun qulay sharoit yaratiladi, bola rolga kiradi, o'z rolga oid xattiharakatlarni amalga oshirish uchun tasvirlayotgan rollarning o'ziga xos xususiyatlarini ongli ravishda ifodalaydi.

Ikki yoshdagi bolalar hayotida sujetli o'yinchoqlar bilan juda oddiy o'yinlar o'tkaziladi. Bolalar bu o'yinchoqlarni qo'lda ushlab yuradilar, siqib ko'radilar, yerga tashlab ko'radilar, o'yinchoqlarni g'ildiradilar, o'yinchoqda nima tasvirlanganligiga e'tibor bermaydilar. Bu yoshda kundalik hayotda tevarakatrofdagi katta kishilar va bolalar harakatini kuzatib borishni, bu harakatlarni o'z o'yinlarida aks ettirishni o'rgatish lozim (masalan, qo'g'irchoqni ovqatlantirish, uyquga yotqizish va boshq.).

Bu yoshda buyumli o'yin bir necha bosqichda amalga oshiriladi:

1-bosqichda bolalar o'yinchoqlar bilan kattalar harakatlariga taqlid qiladilar;

2-bosqichda o'zlashtirgan harakatlarni mustaqil bajara boshlaydilar, so'ngra bu harakatlarni boshqa buyumlarga ko'chiradilar;

3-bosqichda tasviriy o'yin vujudga keladi, uning mazmunini shartli qurollar bilan bajariladigan harakatlar tashkil qiladi.

Bola kundalik hayotda kuzatgan buyumlar bilan bajariladigan harakatlarga taqlid qiladi (gazeta o'qiydi, yer chopadi, kir yuvadi), bularning hammasi sujetliroli o'yin uchun sharoit yaratadi.

Uch yoshga qadam qo'ygan bolalar bilan suhbatlar, kuzatishlar o'tkazish, ularga hikoya va ertaklar o'qib berish, maslahat berish orqali o'yinlarga qiziqtirish kerak. O'yinda bolalarni katta ishharakatning faqat tashqi tomonigagina taqlid qildirmay, balki ularni odamlarning, mehnatga bo'lgan munosabatlariga ham taqlid qildirish, bolalarda ahillik bilan o'ynay olish, rollarni taqsimlay bilish, ko'zlangan maqsadga erisha olish, ko'nikmalarini tarbiyalash, tortinchoq va uyatchan bolalarga loyiq rollarni taklif qilib, ularning o'yinga qo'shilishiga yordam berish kerak. Bolalarda xayol tasavvurlarini o'stirish ularda mustaqil biron yangi o'yinni ijod etish, bu o'yinga kerakli narsalarni tanlash, binolar qurish, ba'zi o'yinchoqlarni o'z qo'li bilan yasash, badiiy mashg'ulotlarda orttirgan malakalarini o'yinda qo'llash, qo'shiqlar aytish, she'r o'qish, chizgan rasmlaridan va yasagan narsalaridan foydalanish istagini uyg'otadi.

Jamoa o'yinining paydo bo'lishi uning mavzuyi va mazmunini ham, tuzilishini ham tez rivojlantirish va o'zlashtirish imkonini yaratadi. Bolalar o'yinlari mavzuyining o'zgarishida maishiy o'yinlardan mehnat, ishlab chiqarish sujetiga ega bo'lgan o'yinlarga, so'ng turli ijtimoiy voqea va hodisalar aks ettiriladigan o'yinlarga o'tiladi. O'yinning mazmuni ham rivojlanadi.

Katta yoshli bolalar hayotida harakatlar qatorida xilmaxil ijtimoiy munosabatlar,

балетном пространстве	
<b>С. В. Богдан.</b> Смехотерапия как универсальная технология социально-культурной деятельности в воспитании базовой культуры подростков	73
<b>Аксёнова М. В., Тарасова Ю. Б.</b> Образовательные программы русской православной церкви как средство сохранения традиционной культуры России	79
<b>Д.Реймов.</b> Эмпатия как условие организации процесса обучения игре на скрипке в младшей возрастной группе	82
<b>O‘rinov A.A.</b> Musiqiy faoliyatlarning badiiy-estetik xususiyatlari	85
<b>Муродов М.Қ.</b> Ёшларни маънавий-ахлоқий тарбиялашда бўлажак мусиқа ўқитувчиларининг вазифалари	88
<b>Qayumov I.F.</b> Yoshlar ma'naviy salohiyatini yuksalib borishida san'atning tutgan o'rni	91
<b>Umurova M.Yo.</b> O'yin bola tarbiyasining muhim vositasi	93
<b>Shamsiyev Sh.I</b> Iqtidorli o'quvchilarning musiqiy ijodkorlik faoliyati	96
<b>Ҳомидов Ҳ.К.</b> Талабаларда ватанга садоқат ғоясини шакллантиришнинг асосий мезонлари	98
<b>Д.З.Ражабов.</b> Халқ кўшиқларида композиция муаммоси	101
<b>Моянов Ықласбай Жийенбаевич.</b> Қорақалпоқ фольклор санъатининг ёшлар маънавий -ахлоқий тарбиясига таъсири	103
<b>Raximov Abdurasul Ravshan o'g'li.</b> XIX asr oxiri XX asr boshlarida Buxoroda musiqa va qo'shiqchilik san'ati	106
<b>Х.Ахrorov.</b> Bolalar tafakkurini rivojlantirishda musiqa fanining o'rni	107
<b>Бобуршоҳ Нуруллаев.</b> Ўзбек халқ кўшиқлари – бадий тушунчани ўстирувчи восита	110
<b>Фаррух Гайбуллоевич Нуруллаев, С.Б. Саидий.</b> Узлуксиз таълим тизимида Бухоро фольклор кўшиқларини ўргатишнинг ўрни ва аҳамияти	112
<b>Munisa Uzakova.</b> Adabiyot va musiqa fanlarini o'qitishda integratsiya	117
<b>4-ШЎБА. ЎЗБЕК ХАЛҚ КЎШИҚЛАРИ - ХАЛҚИМИЗНИНГ БЕҚИЁС МАЪНАВИЙ МЕРОСИ</b>	
<b>Norova Sh.U.</b> Xalq musiqa ijodini o'rganishda xalq qo'shiqlarining o'rni	120
<b>Qo'shayev I.A</b> O'zbek xalq musiqa ijodi	122
<b>Qurbonov J.J.</b> Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning qo'shiq aytish malakalarini ostirish	123
<b>Karimov O.I.</b> Xalq cholg'ularida o'qitish uslubiyoti	125
<b>Raxmatova M.O.</b> O'zbek xalq qo'shiqlarini o'rganishda hofizlik san'ati	127
<b>Ramazonova O'.X.</b> An'anaviy xonandalik ijrochiligida ovoz tanlash va tarbiyalash	129
<b>Rahmonova I.M.</b> O'quvchilarda estetik didni tarbiyalashda qo'shiqlarning o'rni	131
<b>Gulov Sadritdin Niyozovich.</b> Umumta'lim maktablarida "musiqa madaniyati darslari"ning mohiyati	133
<b>Ибодова Севарабону.</b> Умумий ўрта таълим мактабларида халқ кўшиқларининг тарбиявий аҳамияти	135
<b>Ibodov O'.R.</b> Musiqa madaniyati darslarida xalq qo'shiqlaridan foydalanish	139
<b>Axrorov X.X.</b> Shaxsni tarbiyalash va shakllantirishda musiqaning o'rni	141
<b>Давлатназар Юсупов.</b> Ўзбек бахшичилик санъатининг ривожи ва ёшлар	143